

Due Diligence de Mediu și Social,
Evaluarea impactului și Auditul Privind Siguranța
Rutieră pentru Proiectul de Reabilitare a Rețelei
rutiere TENT-T din Moldova, DTM 55768

Planul de acțiune de mediu și social
Trasa 2, M3 (4 loturi)

Data: 28.04.2026

Conținut

Conținut	2
Lista tabelelor	2
Fișa proiectului.....	3
Notificare importantă/Declarație de exonerare de răspundere	4
1. Planul de acțiune socială și de mediu	6
1.1. Abordare.....	6
1.2. Metodologie.....	6

Lista tabelelor

Tabelul 3-1: Clasificarea riscurilor și matricea	6
Tabelul 3-2: Planul de acțiune socială și de mediu pentru proiect	30

Fișa proiectului

Numărul proiectului	P12002-106		
Titlul proiectului	Due diligence de mediu și social, evaluarea impactului și auditul de siguranță rutieră pentru proiectul de reabilitare a rețelei rutiere TENT-T din Moldova		
Linie de alocare/buget			
Acordat la	25.06.2025		
	Revizuire:	Editor:	Data:
	V0.1 – Schița raportului întocmită la		01.09.2025
	V1.0 – Proiectul livrat Beneficiarului	MC Mobility	27.02.2026
	V1.1 – versiune actualizată, incluzând exemple de rezultate	MC Mobility	27.03.2026
	V1.2 – versiune actualizată pe baza unor observații suplimentare privind emisiile de zgomot	MC Mobilitate	09.04.2026
	V1.3 – versiune actualizată pe baza unor comentarii suplimentare	MC Mobility	28.04.2026
Verificare calitate:			
	Client	Contractant	Partener de implementare
Denumire:	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare	MC Mobility Consultants GmbH	
Adresă:	Five Bank Street Londra, E14 4BG Regatul Unit	Zwölfergasse 8/3/28, VIENA, 1150, Austria	
Număr de telefon:		+4318923600	
Persoană de contact:	Dadabaev, Jamol	Holger Eiletz	
Adresă de e-mail:	DadabaeJ@BERD.com	holger.eiletz@vienna-mc.com	
Semnături:			
Numele experților:	Egidijus Skrodenis, manager de proiect Sabine Stumpf-Langer, manager de proiect Violeta Paginu, specialist în mediu		

Notificare importantă/Declarație de exonerare de răspundere

MC Mobility Consultants GmbH („Consultantul”) acționează în numele SA Administrației Naționale a Drumurilor din Republica Moldova („Beneficiarul”) în conformitate cu termenii stabiliți în „Due Diligence de mediu și social, Evaluarea impactului și Auditul de siguranță rutieră pentru Proiectul de reabilitare a rețelei rutiere TENT-T din Republica Moldova” („Proiectul”) și nu are nicio responsabilitate față de nicio altă parte în afară de Client pentru furnizarea de consultanță în legătură cu Proiectul.

Consultantul a întocmit prezentul document pentru a răspunde nevoilor Beneficiarului, ale Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și ale SA Administrației Naționale a Drumurilor din Republica Moldova, precum și pentru a prezenta structura de organizare și de management convenită și aspectele conexe. Nicio altă parte nu are dreptul să se bazeze pe acest document în niciun scop, iar Consultantul nu își asumă nicio responsabilitate sau răspundere față de nicio altă parte în afara Beneficiarului în ceea ce privește prezentul document și/sau conținutul acestuia.

Acest document a fost întocmit pe baza informațiilor furnizate de Client. Toate informațiile primite de la Client și cuprinse în acest document sunt acceptate fără niciun audit sau verificare, ca date care reflectă în mod complet și exact organizarea și operațiunile Beneficiarului în toate segmentele relevante ale Proiectului.

Deși Consultantul este responsabil față de Client pentru îndeplinirea sarcinilor sale cu competență și grijă rezonabile, conținutul acestui document se bazează pe informațiile furnizate Consultanului. Consultantul nu a verificat în mod independent conținutul informațiilor furnizate și nici nu a auditat sau verificat în alt mod informațiile furnizate. În consecință, orice erori sau omisiuni în datele furnizate ar putea avea un impact semnificativ asupra livrărilor. Consultantul nu va fi responsabil pentru fiabilitatea conținutului acestui document și al raportului, sau a sfaturilor verbale, dacă acestea se bazează pe informații obținute de la Client care sunt inexacte sau incomplete.

Toate drepturile de autor și alte drepturi de proprietate asupra acestui document rămân proprietatea Consultanului, iar orice drepturi care nu sunt acordate în mod expres în acești termeni sau în Contract sunt rezervate. Deținerea acestui document sau a unei copii a acestuia de către o terță parte nu implică dreptul de a-l publica, distribui sau utiliza. Dacă o terță parte utilizează informațiile conținute în acest document, Consultantul și angajații săi nu au nicio responsabilitate pentru o astfel de utilizare.

În măsura maximă posibilă, atât Consultantul, cât și Beneficiarul își declină orice răspundere care decurge din sau este legată de utilizarea (sau neutilizarea) acestui document și a conținutului său, inclusiv orice acțiune comercială sau decizie comercială luată ca urmare a unei astfel de utilizări (sau neutilizări). Niciun utilizator terț nu dobândește, ca urmare a unui astfel de acces, vreun drept pe care nu l-ar fi avut în alt mod, iar Consultantul nu și-a asumat niciun fel de îndatoriri sau obligații pe care nu le-ar fi avut în alt mod.

Acest document și conținutul său sunt confidențiale și nu pot fi reproduse, redistribuite sau transmise direct sau indirect către orice altă persoană, în întregime sau parțial, fără consimțământul prealabil scris al Consultanului.

1. Planul de acțiune de mediu și social

1.1. Abordare

Obiectivul principal al acestei evaluări este de a confirma alinierea proiectului la cerințele de performanță de mediu și socială (E&S). Acest lucru se realizează prin Evaluarea conformității cu cerințele de mediu și sociale (ESR) efectuată separat de Haskoning; care propune, de asemenea, măsurile necesare sub forma unui Plan de acțiune de mediu și socială (ESAP) pentru a remedia eventualele lacune identificate. În consecință, prezentul raport trebuie citit împreună cu Secțiunea 3: Conformitatea proiectului cu standardele BERD, subsecțiunea 3.2 – Tabelul de evaluare de mediu și socială din Raportul final de evaluare a conformității cu ESR, emis la 27 februarie 2026.

1.2. Metodologie

În conformitate cu metodologia definită în Secțiunea 3: Conformitatea proiectului cu standardele BERD din Raportul de evaluare a conformității ESR, acțiunile propuse sunt clasificate în funcție de fiecare standard aplicabil, urmate de o clasificare a riscurilor, în care riscurile sunt clasificate conform descrierilor rezumate mai jos: Alinierea corespunzătoare cu matricea metodologică din Raportul de evaluare a conformității ESR (din Secțiunea 3.2) este evidențiată cu caractere albine în tabelul de mai jos.

Clasificarea riscurilor	Descriere
Defect fatal	<ul style="list-style-type: none"> Activități ale proiectului care pot duce la o neconformitate semnificativă cu reglementările, ceea ce poate avea repercusiuni asupra opririi operaționale, a unei deteriorări semnificative a reputației și/sau a aplicării de amenzi/proceduri penale pentru promotorii proiectului.
Risc ridicat	<ul style="list-style-type: none"> Evaluările și planurile proiectului nu sunt aliniate la cerințele de relații publice ale BERD (MN), fiind necesare eforturi substanțiale pentru remediarea acestora Activitățile proiectului pot avea efecte ireversibile asupra resurselor ecologice și/sau sociale sau asupra receptorilor Practicile proiectului ar putea avea consecințe grave și pe termen lung asupra mediului și societății Practicile proiectului ar putea duce la riscuri de reputație și/sau la conflicte cu părțile interesate Practicile proiectului pot duce la nerespectarea reglementărilor și, prin urmare, pot avea ca rezultat întreruperi pe termen lung ale activității și amenzi
Risc mediu	<ul style="list-style-type: none"> Evaluările și planurile proiectului sunt parțial aliniate la cerințele PR (PC) ale BERD; sunt necesare eforturi pentru a remedia acest aspect Practicile proiectului pot duce la nerespectarea reglementărilor și, prin urmare, pot avea ca rezultat întreruperi pe termen scurt ale activității și amenzi
Risc scăzut	<ul style="list-style-type: none"> Evaluările și planurile proiectului sunt parțial aliniate la cerințele PR (PC) ale BERD; sunt necesare eforturi limitate pentru a le remedia
Risc neglijabil/inexistent	<ul style="list-style-type: none"> Evaluările și planurile proiectului sunt pe deplin aliniate la cerințele PR (FC) ale BERD

Tabelul -11 : Clasificarea riscurilor și matricea

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
ESR 1	Evaluarea și gestionarea riscurilor și impactului asupra mediului și societății						
1	<p><i>Evaluarea de mediu și socială – Identificarea riscurilor și a impacturilor</i></p> <p><i>În conformitate cu ESR1 al BERD, s-a desfășurat procesul ESIA al proiectelor și s-a întocmit raportul ESIA. Ca parte a ESIA a proiectului, a fost întocmit și Planul de gestionare a aspectelor de mediu și sociale (ESMP). ESMP enumeră în mod clar impacturile, măsurile necesare de atenuare și monitorizare, precum și rolurile și responsabilitățile.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Revizuirea evaluării impactului cumulativ înainte de construcția proiectului, pe baza stării actuale a proiectelor suplimentare legate de M3, astfel cum sunt enumerate în secțiunea 3.2 din tabelul de evaluare ES al Raportului de conformitate ESR, punctul 1.1 (de exemplu, luarea în considerare a modelării cantitative a efectelor combinate ale altor proiecte, de exemplu, asupra zgomotului, generării de praf, utilizării materialelor și a apei) și actualizarea ESMP după cum este necesar. 	<p>ESR1 al BERD</p> <p>ESR1 al BERD</p> <p>BERD ESR3</p> <p>ESR4 al BERD</p> <p>BERD ESR5</p> <p>BERD ESR6</p> <p>BERD ESR8</p> <p>BERD ESR10</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislația națională</p>	Scăzut	<ul style="list-style-type: none"> ESIA actualizată sau planuri de management asociate care conțin evaluarea impactului cumulativ și măsuri de atenuare Plan de management social și de mediu (ESMP) actualizat 	Înainte de etapa de construcție ¹	NRA	Deschis

¹ Perioada premergătoare construcției este intervalul de timp cuprins între finalizarea acordului financiar și începerea efectivă a lucrărilor. Aceasta este denumită adesea „faza de mobilizare a antreprenorului”.

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
2	<p><i>Evaluarea de mediu și socială (continuare)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Actualizați ESIA-ul proiectului odată ce se cunoaște amplasamentul taberei și al instalațiilor asociate proiectului, conform detaliilor din Secțiunea 3.2 Evaluarea de mediu, Punctul 1.1, și actualizați ESMP-ul proiectului. 	<p>BERD ESR1</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislația națională</p>	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> ESIA actualizat sau planuri de management asociate care conțin impacturile generate de amplasamentul cunoscut al taberelor și al facilităților asociate proiectului ESMP actualizat 	Înainte de etapa de construcție	NRA	Deschis
3	<p><i>Sistemul de management de mediu și social</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Elaborarea și implementarea unui sistem cuprinzător de management de mediu și social (ESMS), inclusiv a politicii de mediu și sociale, care să fie în conformitate cu cerințele BERD ESR1. Acest sistem va permite identificarea, evaluarea și atenuarea riscurilor de mediu și sociale ale proiectelor, precum și respectarea cerințelor de reglementare și a standardelor de mediu și sociale ale creditorului. Sistemul ESMS trebuie să fie aliniat la bunele practici internaționale și la reglementările locale în materie de mediu și social, la cerințele standardului ISO 14001 privind sistemul de management de mediu și 	<p>ESR 1 al BERD</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislația națională</p>	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> Sistem integrat de management al mediului, aspectelor sociale, sănătății și siguranței, specific proiectului, pus în aplicare Există o politică generală de mediu și socială 	Înainte de închiderea financiară	NRA	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
	<p>să fie proporțional cu riscurile și impactul proiectului asupra mediului și societății.</p> <ul style="list-style-type: none"> Elaborarea unei politici de mediu și sociale care să definească obiectivele și principiile de mediu și sociale care permit proiectului să atingă performanțe solide în domeniul mediului și al aspectelor sociale. Această politică ar trebui să ofere un cadru pentru procesul de evaluare și gestionare a aspectelor de mediu și sociale, în conformitate cu principiile ESR ale BERD. 						
4	<p><i>Capacitate organizațională și angajament</i> Proiectul va fi gestionat de NRA. Lucrările efective vor fi executate de un contractor EPC selectat printr-o procedură de licitație competitivă. Organizația actuală de mediu și socială (E&S) din cadrul NRA este suficientă pentru a gestiona riscurile de mediu și sociale din proiectele organizației. Cu toate acestea, s-a constatat că specialiștii în E&S se ghidează în principal după cerințele legislației naționale, mai degrabă decât după cele mai bune practici sau orice orientări ale creditorilor. Prin urmare:</p> <ul style="list-style-type: none"> Specialiștii E&S ai NRA vor solicita formare și asistență tehnică pentru a-și îmbunătăți înțelegerea ESR-urilor BERD și a modului în care acestea pot fi transpuse în operațiunile lor, de exemplu, stabilirea cerințelor E&S pentru contractori și monitorizarea 	<p>ESR1 al BERD</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislația națională</p>	Scăzut	<ul style="list-style-type: none"> Cerințe specifice proiectului în conformitate cu cerințele creditorilor, instrumente și formulare de monitorizare Înregistrări privind formarea specialiștilor în mediu și social 	Înainte de încheierea financiară	NRA	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
	<p>proiectelor care sunt implementate în conformitate cu cerințele creditorilor.</p> <ul style="list-style-type: none"> Această formare de aliniere la ESR-urile BERD va merge mână în mână cu elaborarea de materiale orientative, liste de verificare interne și alte instrumente/mecanisme care vor contribui la o implementare și monitorizare eficiente. De asemenea, aceasta va ajuta NRA să transpună cerințele creditorilor în documentația proiectului pentru a facilita implementarea și monitorizarea. 						
5	<p><i>Politica lanțului de aprovizionare</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Elaborarea politicii privind lanțul de aprovizionare și comunicarea acesteia către contractanți și fiecare subcontractant. NRA utilizează Cartea Roșie FIDIC² ca model pentru contract și ca document juridic cu contractanții săi. Cartea Roșie FIDIC nu este complet aliniată cu ESR1 și 2. Prin urmare, includeți o clauză suplimentară la contractul FIDIC prin care vă angajați în mod explicit să: <ul style="list-style-type: none"> Cerințele lanțului de 	BERD ESR1 ESR2 al BERD Cele mai bune practici Legislație națională	Medie	<ul style="list-style-type: none"> Politica privind lanțul de aprovizionare Contract FIDIC actualizat, incluzând clauze referitoare la gestionarea lanțului de aprovizionare 	Înainte de încheierea financiară	NRA	Deschis

² Un contract standard de construcții publicat de Federația Internațională a Inginerilor Consultanți (FIDIC), adaptat pentru proiecte în care angajatorul furnizează proiectul, iar antreprenorul execută lucrările. Cartea Roșie standard a FIDIC (edițiile 2017/2022) conține obligații contractuale ale antreprenorului privind abordarea aspectelor de mediu, sănătate, siguranță și sociale, dar nu include cerințe detaliate specifice proiectului în materie de mediu și social (E&S). Acestea trebuie furnizate de angajator, în cazul acestui proiect – NRA.

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
	<p>aprovizionare (conform documentelor de finanțare)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Măsurile enumerate în ESIA-ul proiectului (2026) - Respectarea ESMS a proiectului și a standardelor aplicabile - Asigurarea prezenței pe șantier a unui număr suficient de personal de gestionare a aspectelor de mediu și sociale, de siguranță și de muncă. - Dreptul de acces la șantier al proiectului, al creditorilor și al consilierilor acestora. <ul style="list-style-type: none"> • Să se includă în contractul FIDIC o cerință prin care antreprenorii să efectueze o evaluare a riscurilor în ceea ce privește noii furnizori. • Includeți o clauză în contractul FIDIC care să impună contractorilor să se asigure că furnizorii lor principali nu utilizează munca copiilor și munca forțată. 						
ESR 2	Munca și condițiile de muncă						
6	<p><i>Politica de resurse umane și sistemul de gestionare a forței de muncă</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea unui sistem de gestionare a resurselor umane și a muncii. Sistemul de gestionare trebuie să includă proceduri de muncă, supravegherea contractelor, mecanisme de soluționare a reclamațiilor, monitorizare, raportare și inspecții, standarde privind condițiile de muncă, măsuri de protecție 	<p>BERD ESR2</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislația națională</p>	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> • Politica de resurse umane • Sistem de gestionare a forței de muncă care acoperă contractanții și subcontractanții 	Înainte de închiderea financiară	NRA	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
	<p>împotriva violenței bazate pe gen, integrarea sănătății și securității în muncă și controale ale lanțului de aprovizionare.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adoptarea și implementarea politicii de resurse umane în conformitate cu legislația națională și ESR2 al BERD. Politica de resurse umane și cerințele se aplică tuturor contractanților proiectului. Politica de resurse umane trebuie să includă angajamentul de a respecta: <ul style="list-style-type: none"> - Abordarea gestionării forței de muncă a proiectului, inclusiv a terților și a lanțului de aprovizionare - Condițiile de muncă și termenii de angajare - Drepturile omului - Libertatea de asociere/negocierea colectivă - Munca copiilor/munca forțată - Egalitatea de șanse și nediscriminarea - Garanțiile GBVH - Gestionarea și monitorizarea contractanților - Mecanism de soluționare a reclamațiilor <p>Asigurarea faptului că politicile de muncă sunt comunicate tuturor contractanților.</p>						
7	<p><i>Condiții de muncă/Condiții de angajare/Munca copiilor și munca forțată</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Actualizați Codul de conduită al NRA 	BERD PR2 Cele mai bune	Nivel ridicat	<ul style="list-style-type: none"> • Cod de conduită care conține dispoziții aliniate 	Înainte de închiderea financiară	ANR	Deschis

Nr.	Acțiuni	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
	<p>pentru a fi aliniat la ESR2 și conform detaliilor din Secțiunea 3.2, Punctul 2.1. din ESIA.</p> <p>Includerea unor prevederi privind interzicerea muncii copiilor și a muncii forțate, libertatea de asociere și negocierea colectivă, condițiile de angajare, salariile echitabile și programul de lucru, mecanismul de soluționare a reclamațiilor, conformitatea lanțului de aprovizionare și a contractorilor, cazarea lucrătorilor (dacă este cazul). Mai precis, adăugarea unei clauze care să interzică în mod explicit munca copiilor sau angajarea persoanelor cu vârsta sub 18 ani pentru lucrări periculoase.</p>	<p>practici</p> <p>Legislația națională</p>		la BERD ESR2.			
8	<p><i>Condiții de muncă/Condiții de angajare</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Actualizarea contractului FIDIC existent al NRA (cu terți/contractori) pentru a include clauze suplimentare care să stipuleze în mod explicit interzicerea muncii copiilor și a muncii forțate, clauze de recrutare etică (nediscriminare și egalitate de șanse pentru a asigura accesul echitabil și egal la oportunități, formare și salarii), cerințe privind mecanismele de soluționare a reclamațiilor, interzicerea reținerii pașapoartelor/documentelor, obligația contractorului de a respecta ESR2 pentru toți angajații și subcontractanții, obligații de diligență în ceea ce privește forța de muncă în lanțul de aprovizionare, procedura de verificare a vârstei, raportarea 	<p>ESR2 al BERD</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislația națională</p>	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> Contract FIDIC actualizat Raport de audit privind verificarea conformității contractantului/su bcontractantului 	Înainte de închiderea financiară	NRA	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
	<p>periodică și auditurile privind forța de muncă efectuate de către contractor.</p> <ul style="list-style-type: none"> Elaborarea și punerea în aplicare a unui plan de gestionare a contractanților care să ghideze monitorizarea respectării continue a standardului ESR2. Planul include o evaluare a riscurilor efectuată de NRA cu privire la contractantul EPC, în vederea identificării eventualelor riscuri și probleme legate de drepturile muncii și drepturile omului. 						
9	<p><i>Sistemul de gestionare a forței de muncă</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Elaborarea Termenilor de Referință pentru Inginerul Proprietarului, care să acopere monitorizarea și conformitatea cu cerințele ESR2. Vă rugăm să consultați Secțiunea 3.2 pentru detalii. Includeți în Termenii de referință ai inginerului proprietarului responsabilitățile legate de ESR2 privind monitorizarea forței de muncă și a condițiilor de muncă, inclusiv revizuirea înregistrărilor privind reclamațiile și monitorizarea conformității cu cerințele ESR2 privind forța de muncă, inclusiv verificarea vârstei. 	<p>ESR2 al BERD</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislația națională</p>	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> Termenii de referință ai proiectului pentru inginerul proprietarului, inclusiv prevederi privind monitorizarea PR2. 	Înainte de închiderea financiară	NRA	Deschis
10	<p><i>Concediere colectivă</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Elaborarea unei proceduri de concediere colectivă. Menționați procedura în politica de 	<p>BERD ESR2</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislația</p>	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> O procedură de concediere colectivă aliniată la PR2. Politica de 	Înainte de închiderea financiară	NRA	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
	resurse umane și încorporați-o în sistemul de gestionare a muncii.	națională		resurse umane care face referire la procedura de concediere colectivă elaborată.			
11	<p><i>Mecanism de soluționare a reclamațiilor</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Elaborarea unui mecanism de soluționare a reclamațiilor lucrătorilor și a unui registru al reclamațiilor ca parte a sistemului de gestionare a forței de muncă. Mecanismul de soluționare a reclamațiilor angajaților trebuie să fie disponibil pentru toți angajații, inclusiv pentru angajații contractanților, și comunicat tuturor angajaților, precum și angajaților contractanților și subcontractanților. Trebuie acordată atenție modului de gestionare a reclamațiilor sensibile. Mecanismul de soluționare a reclamațiilor va include dispoziții specifice pentru cazurile de violență și hărțuire bazate pe gen, inclusiv resurse, mecanisme și controale adecvate. Asigurați-vă că NRA are acces și primește o copie a mecanismului de soluționare a reclamațiilor lucrătorilor contractanților. În caz de discrepanță, mecanismul de soluționare a reclamațiilor al NRA va fi urmat pentru a rezolva reclamațiile. 	<p>BERD ESR2</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislația națională</p>	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> Un mecanism de soluționare a reclamațiilor accesibil și anonim Înregistrările privind reclamațiile sunt consemnate într-un registru. Verificați înregistrările GM ale contractantului și urmați GM-ul aprobat de proiect în caz de discrepanță 	Înainte de închiderea financiară	NRA	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
12	Cazare <ul style="list-style-type: none"> Proiectul va asigura că EPC amenajează spații de cazare pentru lucrători în conformitate cu liniile directoare ale BERD/IFC privind cazarea lucrătorilor: procese și standarde. Se va efectua un audit al facilităților de cazare pentru lucrători furnizate de proiect înainte de ocupare, urmat de audituri trimestriale ulterior. 	BERD ESR2 BERD ESR3 Notă orientativă privind cazarea lucrătorilor publicată de BERD/IFC (Cazarea lucrătorilor: procese și standarde) Cele mai bune practici Legislația națională	Medie	<ul style="list-style-type: none"> Evaluarea performanței forței de muncă a contractorului ca parte a procesului de selecție Înregistrări ale auditului intern privind cazarea lucrătorilor, în conformitate cu Nota orientativă a BERD/IFC: „Lista de verificare privind cazarea lucrătorilor” 	Înainte de începerea lucrărilor de construcție și în cadrul auditurilor trimestriale privind condițiile de cazare pe durata construcției	NRA	Deschis
ESR 3	Eficiența resurselor și prevenirea și controlul poluării						
13	Eficiența resurselor <i>Datorită stadiului de dezvoltare al proiectului, eficiența resurselor nu este abordată în ESIA. Prin urmare, se propun următoarele acțiuni:</i> <ul style="list-style-type: none"> Proiectul trebuie să identifice oportunități și alternative pentru eficiența resurselor legate de proiect, în conformitate cu PR3 și cu cele mai bune practici. Impactul cumulativ potențial al captării apei asupra utilizatorilor terți și asupra ecosistemelor locale trebuie evaluat și 	BERD ESR3 Cele mai bune practici	Nivel ridicat	<ul style="list-style-type: none"> ESMP actualizat ESMP-ul antreprenorului trebuie să includă cerințe privind eficiența resurselor 	Înainte de etapa de construcție	NRA	Deschis

Nr.	Acțiuni	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
	<p>trebuie demonstrat că alimentarea cu apă a proiectului nu va avea un impact negativ asupra resurselor de apă.</p> <ul style="list-style-type: none"> Să se includă cerințe privind eficiența resurselor în ESMP și în planurile de management al construcției, punând accentul pe măsurile de reciclare a apei și de eficiență a apei (datorită deficitului de apă din țară, în special în perioadele de vară). 						
14	<p><i>Prevenirea și controlul poluării - Emisii atmosferice și de zgomot (continuare)</i></p> <p>Procesul ESIA va determina metodele, tehnologiile și practicile adecvate de prevenire și control al poluării care vor fi aplicate proiectului</p> <ul style="list-style-type: none"> Se vor instala panouri mobile de absorbție a zgomotului în timpul construcției și panouri fixe de absorbție a zgomotului în faza de exploatare a proiectului, conform prevederilor din ESIA, Anexa 5.8 (locațiile propuse și specificațiile panourilor) și secțiunea 6.1.4 din ESMP. Se recomandă ca măsurile de atenuare propuse să fie incluse în proiectul detaliat final, iar abordarea sugerată pentru amplasamente și specificațiile panourilor să fie verificată printr-o modelare acustică finală. Se preconizează prelevarea de probe de aer ambiant, măsurarea nivelurilor de zgomot, prelevarea de probe de 	<p>BERD ESR3</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislația națională</p>	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> Panouri de absorbție a zgomotului instalate Eșantionare efectuată și metodologie aliniată la PR3 ESMP actualizat 	Înainte de etapa de construcție	NRA	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
	<p>apă și sol în perioada premergătoare și în perioada de vârf a construcției, conform prevederilor din capitolul 8 „Monitorizare și supraveghere” din ESIA. Asigurați-vă că prelevarea de probe este reprezentativă pentru amploarea proiectului/lucrărilor și ținere cont de amplasarea receptorilor sensibili. (Vă rugăm să consultați Raportul de evaluare a conformității ESR, secțiunea 3.2, KPI Ref. 3.2 Prevenirea și controlul poluării pentru parametrii, locațiile și durata propuse.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Metodologia de prelevare propusă trebuie să respecte ESR3. • Pe baza rezultatelor măsurărilor, revizuiți Planul de gestionare a impactului asupra mediului (ESMP) al proiectului și actualizați-l dacă sunt necesare măsuri suplimentare de atenuare. 						
15	<p><i>Prevenirea și controlul poluării - Ape uzate</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Proiectul va aplica tehnici de prevenire și control al poluării în conformitate cu abordarea ierarhiei de atenuare pentru a minimiza potențialele impacturi adverse. Se vor evalua impacturile legate de apele uzate provenite din tabăra de muncitori și din instalațiile asociate odată ce se va cunoaște amplasamentul final. • Actualizați ESIA sau planurile de management asociate și ESMP pe 	<p>BERD ESR3</p> <p>Cele mai bune practici</p>	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> • ESMP actualizat care conține măsuri legate de apele uzate pentru tabăra de muncitori și facilitățile asociate 	Înainte de etapa de construcție	NRA	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
	baza impacturilor legate de apele uzate relevante pentru tabăra de muncitori și facilitățile asociate.						
16	<p><i>Prevenirea și controlul poluării – Sol</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Actualizarea ESIA sau a planurilor de management asociate și a ESMP pe baza impacturilor legate de gestionarea solului relevante pentru tabăra muncitorilor și facilitățile asociate. 	<p>BERD ESR3</p> <p>Cele mai bune practici</p>	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> ESIA actualizat sau planuri de management asociate și ESMP 	Înainte de etapa de construcție	NRA	Deschis
17	<p><i>Gaze cu efect de seră</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Proiectul va lua în considerare alternative și va implementa opțiuni fezabile din punct de vedere tehnic și financiar, precum și rentabile, pentru a evita sau a reduce la minimum emisiile de gaze cu efect de seră (GES) legate de proiect în timpul fazelor de proiectare, construcție și exploatare. Realizarea calculelor privind GES, întrucât acestea lipsesc din ESIA. Pragul actual al emisiilor de GES este de peste: $\geq 20.000 \text{ tCO}_2\text{e/an}$, iar raportarea va fi necesară în faza de exploatare. În conformitate cu cerințele ESR3, proiectul va cuantifica emisiile de GES în conformitate cu Metodologia BERD pentru evaluarea emisiilor de gaze cu efect de seră (anual) și va raporta către BERD. 	<p>BERD ESR3</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislația națională</p>	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> Evaluarea emisiilor de GES Raportarea anuală a emisiilor de GES către BERD 	<ul style="list-style-type: none"> Înainte de punerea în exploatare a drumului Faza de exploatare 	NRA	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
18	<p><i>Cererea de apă și protecția apelor de suprafață</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Impactul cererii tehnice de apă asupra disponibilității apei pentru comunitățile învecinate va fi reevaluat înainte de începerea construcției. 	<p>BERD ESR3</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislația națională</p>	Mediu	ESMP actualizat	Înainte de etapa de construcție	NRA	Deschis
19	<p><i>Gestionarea deșeurilor</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Proiectul trebuie să evite sau să reducă la minimum generarea de deșeuri periculoase și nepericuloase și să reducă nocivitatea acestora pe cât posibil. Măsurile sunt incluse în detaliu în ESMP. Proiectul va verifica dacă siturile de eliminare autorizate sunt exploatate conform standardelor acceptabile, în conformitate cu PR3. Pentru a îndeplini această cerință: Se va efectua un audit independent al instalațiilor de deșeuri existente care vor fi utilizate de EPC pentru eliminarea deșeurilor, pentru a se asigura că acestea au o capacitate suficientă și instalații adecvate pentru tratarea/eliminarea deșeurilor. Actualizați ESMP dacă este necesar să se ia măsuri suplimentare. 	<p>BERD ESR3</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislația națională</p>	Scăzut	<ul style="list-style-type: none"> Înregistrări de audit pentru instalațiile de gestionare a deșeurilor existente Înregistrări privind deșeurile întocmite și păstrate pe întreaga durată a fazei de construcție. ESMP actualizat 	Înainte de etapa de construcție	NRA	Deschis
ESR 4	Sănătate, siguranță și securitate						
20	<p><i>Siguranța materialelor periculoase</i></p> <p>Proiectul va aplica măsuri adecvate de gestionare a riscurilor pentru a minimiza</p>	<p>BERD ESR3</p> <p>BERD ESR4</p>	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> Dovezi privind avertismentul/notificarea 	Înainte de etapa de construcție	NRA	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
	<p>sau controla eliberarea acestor substanțe/materiale în aer, apă și/sau sol, rezultată din producția, transportul, manipularea, depozitarea, utilizarea și eliminarea acestora în legătură cu activitățile proiectului. ESIA prevede cerințe suficiente pentru sănătatea și siguranța operațională și utilizarea substanțelor chimice. Măsuri suplimentare sunt enumerate în ESMP (Planul de management al sănătății și siguranței la locul de muncă existent), Planul de management al prevenirii poluării, Planul de intervenție în caz de urgență și Planul de gestionare a deșeurilor. Acestea vor fi aplicate de proiect și extinse în viitor. Prin urmare:</p> <ul style="list-style-type: none"> Se adaugă cerința de păstrare a fișelor cu date de securitate (MSDS) pentru toate substanțele periculoase de la fața locului. Se adaugă instruirea lucrătorilor cu privire la conținutul fișelor MSDS. Includeți cerința privind utilizarea fișelor de date de securitate (MSDS) în Planul de management de mediu și social al contractantului (C-ESMP). 	<p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislația națională</p>		<p>referitoare la cerința ca fișele cu date de securitate (MSDS) pentru toate substanțele periculoase să fie afișate la fața locului</p> <ul style="list-style-type: none"> Instruirea lucrătorilor cu privire la conținutul fișelor cu date de securitate Planul de gestionare a riscurilor de mediu (ESMP) al contractorului include cerința de a utiliza fișele cu date de securitate (MSDS) 			
21	<p>Riscuri naturale</p> <p>În conformitate cu ESR4, proiectul a identificat impacturile și riscurile potențiale cauzate de hazardele naturale, precum cutremure, alunecări de teren sau inundații, iar raportul ESIA a propus măsuri de adaptare pentru a reduce</p>	<p>ESR4 al BERD</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislația națională</p>	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> Evaluarea riscurilor legate de schimbările climatice (CCRA) utilizând instrumentul de screening al 	<p>Faza de proiectare detaliată</p> <p>Înainte de construcție</p>	NRA	Deschis

Nr.	Acțiuni	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
	<p>impacturile cauzate de schimbările climatice. Cu toate acestea, ESIA nu include o evaluare dedicată a riscurilor climatice, de exemplu, analiza hazardelor și evaluarea vulnerabilității. Prin urmare:</p> <ul style="list-style-type: none"> Se va aplica instrumentul de screening al riscurilor climatice al BERD sau un instrument echivalent pentru a efectua o evaluare a riscurilor legate de schimbările climatice în timpul proiectării detaliate a proiectului. 			<p>riscurilor climatice al BERD</p> <ul style="list-style-type: none"> ESMP actualizat 			
22	<p>Planuri de management specifice proiectului, în conformitate cu ESR 4, pentru gestionarea sănătății și siguranței comunității și a lucrătorilor</p> <p>a) Proiectul va actualiza Planul de intervenție în caz de urgență, pe baza proiectului detaliat și a celor mai recente informații și evaluări ale proiectului, pentru a:</p> <ul style="list-style-type: none"> introducerea unor factori declanșatori cuantificați (de exemplu, volume de deversare, gravitatea leziunilor, amploarea incendiului, praguri de eliberare în mediu) care se intensifică de la nivelul amplasamentului la nivelul multi-agenții și procedura de intervenție corespunzătoare, Asigurarea utilizării fișelor cu date de securitate (MSDS) pentru a determina acțiunile din planul de intervenție în caz de deversare, Defini tipul de exerciții care trebuie 	<p>BERD ESR4</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislația națională</p>	Mediu	<p>ERP actualizat pe baza ESIA a proiectului</p> <p>Planul operațional de sănătate și siguranță</p> <p>Planul comunitar de sănătate și siguranță</p> <p>Plan de gestionare a traficului</p>	Înainte de construcție	NRA	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
	<p>efectuate pentru fiecare risc și indicatorii de performanță corespunzători care trebuie înregistrați și monitorizați.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Coordoneze cu autoritățile locale și serviciile publice de urgență pentru a partaja Planul de intervenție în caz de urgență al proiectului. - Elaborarea unui plan structurat de comunicare cu comunitatea pentru alerte de urgență (avertismente pe mai multe canale, limbi), zone de adunare sigure sau actualizări post-incident, în special atunci când lucrările se vor desfășura în imediata vecinătate a locuințelor, - Definiți exercițiile care trebuie efectuate împreună cu comunitatea, în funcție de tipul și nivelul de risc. <p>b) Elaborarea unui plan de sănătate și siguranță la locul de muncă specific proiectului, în conformitate cu ESR 4</p> <p>c) Elaborarea unui plan de sănătate și siguranță comunitară specific proiectului, în conformitate cu ESR 4</p> <p>d) Elaborarea unui plan de gestionare a traficului specific proiectului, în conformitate cu ESR 4</p>						
ESR 5	Achiziționarea de terenuri, restricții privind utilizarea terenurilor și relocarea involuntară						

Nr.	Acțiuni	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
23	<p><i>Evitarea sau reducerea la minimum a relocării</i></p> <p>Proiectul va lua în considerare variante de proiectare fezabile pentru a evita sau cel puțin a reduce la minimum strămutările fizice și/sau economice, echilibrând în același timp costurile și beneficiile de mediu, sociale și economice. Proiectul a urmărit să evite strămutările pe cât posibil; cu toate acestea, unele strămutări economice au fost inevitabile din cauza necesității de a moderniza și extinde un drum existent, așa cum se detaliază în Raportul de evaluare a conformității ESR, secțiunile 2.5 și 3.2, indicatorul de performanță (KPI) nr. 5.1.</p> <ul style="list-style-type: none"> NRA va numi un consultant independent în materie de relocare, cu experiență adecvată în ceea ce privește cerințele creditorilor, pentru a efectua evaluarea independentă a achiziției de terenuri din Lotul 2 în timpul fazei 1, în conformitate cu cerințele ESR5, pentru a evalua: <ul style="list-style-type: none"> Dacă despăgubirile pentru terenurile achiziționate în 2019 îndeplinesc cerințele BERD, Natura și amploarea impactului achiziției de terenuri, dacă toate compensațiile au fost plătite în conformitate cu PR 5 al BERD și Dacă există reclamații sau litigii nerezolvate în legătură cu achiziția de terenuri, printre altele. 	<p>ESR5 al BERD</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislația națională</p>	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> Evaluare care identifică eventualele lacune în ceea ce privește despăgubirile, în conformitate cu PR 5 al BERD Măsuri corective ca rezultat al evaluării independente din Lotul 2. 	Înainte de închiderea financiară	ANR va desemna un consultant independent pentru a efectua o evaluare independentă.	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
24	<p><i>Planul de acțiune privind relocarea (RAP) și planul de expropriere pentru achiziția de terenuri</i></p> <ul style="list-style-type: none"> NRA va numi un consultant independent în materie de relocare, cu experiență adecvată în ceea ce privește cerințele creditorilor, pentru a elabora și implementa Planul de acțiune privind relocarea specific proiectului, pe baza documentului Cadrul de achiziție a terenurilor și relocare (LARF) elaborat pentru acest proiect în 2025 (de către Haskoning). Acest plan de acțiune va prezenta principiile generale, procedurile și cadrul de eligibilitate în conformitate cu ESR5. Domeniul de aplicare și nivelul de detaliere al RAP vor varia în funcție de amploarea relocării și de complexitatea măsurilor necesare pentru atenuarea impacturilor negative. În toate cazurile, acesta va descrie modalitățile și mijloacele prin care sunt îndeplinite obiectivele PR5. 	<p>BERD ESR5</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislația națională</p>	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> RAP elaborat prin identificarea tuturor persoanelor afectate de proiect (PAP) și definirea compensației la costul total de înlocuire. PAP-urile au fost despăgubite în mod echitabil, în conformitate cu prevederile RAP, înainte de preluarea terenului. 	Înainte de construcție	NRA va numi un consultant independent pentru elaborare și implementare.	Deschis
25	<p><i>Documentația RAP și LARF</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Proiectul va efectua un recensământ/sondaj socio-economic pentru a susține documentul RAP care urmează să fie elaborat în vederea alinierii cu PR5. Confirmarea stabilirii unei date limită clare pentru eligibilitate. 	<p>BERD ESR5</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislație națională</p>	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> Înregistrări ale recensământului /sondajului socio-economic Date de referință pentru înregistrările de comunicare Grupuri 	Înainte de începerea lucrărilor	NRA va angaja un consultant independent	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
	<ul style="list-style-type: none"> Efectuați o evaluare a vulnerabilității ca parte a RAP, luând în considerare profilul social al comunității Identificarea și propunerea de măsuri de atenuare pe baza evaluării vulnerabilității, ca parte a RAP. 			<ul style="list-style-type: none"> vulnerabile identificate în cadrul RAP Înregistrări privind punerea în aplicare a măsurilor de atenuare adecvate. 			
26	<p><i>Despăgubiri pentru persoanele strămutate</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Terenul nu poate fi preluat înainte de acordarea despăgubirilor și a altor drepturi. Compensația trebuie plătită tuturor proprietarilor și utilizatorilor eligibili, conform standardelor creditorului, înainte de preluarea terenului. 	<p>BERD ESR5</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislația națională</p>	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> Persoanele afectate de proiect (PAP) sunt despăgubite în mod echitabil, în conformitate cu prevederile Planului de acțiune privind relocarea (RAP), înainte de preluarea terenului. Completarea documentelor de compensare 	Înainte de construcție	NRA	Deschis
27	<p><i>Monitorizarea RAP și LARF</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Elaborarea procedurilor și instrumentelor necesare pentru a asigura programarea monitorizării și a evaluărilor externe în vederea urmăririi succesului RAP/LRP. Programarea unor evaluări externe 	<p>BERD ESR5</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislație națională</p>	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> Raportarea constatărilor și a măsurilor corective. Înregistrări ale evaluărilor externe 	Înainte de construcție	NRA	Deschis

Nr.	Acțiuni	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
	independente pentru a urmări succesul pe termen lung al RAP&LARE.						
28	Finanțare/Bugetare <ul style="list-style-type: none"> • Confirmați că bugetul include suplimentul pentru costurile totale de înlocuire. • Va fi necesar să se asigure un buget suplimentar pentru a îndeplini cerințele creditorului în conformitate cu ESR 5 	BERD ESR5 Cele mai bune practici Legislația națională	Mediu	Toate PAPS-urile sunt compensate la costul integral de înlocuire. Buget suplimentar asigurat pentru a îndeplini cerințele ESR 5	Înainte de etapa de construcție	NRA	Deschis
ESR 6	Conservarea biodiversității și gestionarea durabilă a resurselor naturale biologice vii						
29	Evaluarea biodiversității și a resurselor naturale biologice vii <ul style="list-style-type: none"> • Măsurile propuse în ESIA privind biodiversitatea vor fi detaliate și vor deveni obligatorii acolo unde este necesar, în special odată ce vor fi cunoscute locurile amplasamentului șantierului, drumurile de acces și alte locații, precum și facilitățile asociate. • Detalierea acțiunilor de atenuare propuse va fi realizată de un ecologist pe baza celor mai recente informații privind proiectul și trebuie convenită înainte de începerea efectivă a intervențiilor și inclusă într-un Plan de gestionare a biodiversității (care urmează să fie revizuit și aprobat de consultantul E&S al creditorilor în ceea ce privește conformitatea cu ESR6). • Monitorizarea biodiversității va 	BERD ESR6 Cele mai bune practici Legislația națională	Mediu	Planul de gestionare a biodiversității	Înainte de etapa de construcție	NRA	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
	continua pe durata fazei de construcție a proiectului. Dacă monitorizarea biodiversității identifică posibile efecte sau riscuri pentru faună și floră, se vor identifica măsuri adecvate pentru a evita și reduce riscul; de exemplu, dacă se constată prezența păsărilor cuibăritoare care ar putea fi deranjate de proiect, construcția trebuie suspendată pentru toată perioada de reproducere, sau activitățile care ar putea deranja păsările trebuie efectuate înainte sau după perioada sensibilă indicată.						
ESR 8	Patrimoniu cultural						
30	<p><i>Evaluarea și gestionarea impactului asupra patrimoniului cultural</i></p> <p><i>Majoritatea lucrărilor rutiere vor fi efectuate pe un coridor rutier existent, pe care nu se află situri de patrimoniu cultural. ESIA identifică situri culturale și comemorative de-a lungul coridorului rutier, dar confirmă că nu există nicio interferență fizică directă între aceste situri și lucrările de construcție.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Proiectul va asigura că antreprenorul EPC responsabil cu lucrările de construcții civile va elabora și va pune în aplicare o procedură privind descoperirile fortuite în cadrul proiectului. Această procedură va fi concepută pentru a aborda eventualele descoperiri de noi elemente de 	<p>BERD ESR8</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislația națională</p>	Neglijabil	<ul style="list-style-type: none"> Înregistrări ale descoperirilor fortuite (dacă există) Notificare oficială către autorități în conformitate cu Procedura privind regimul descoperirilor arheologice întâmplătoare 	<ul style="list-style-type: none"> Înainte de începerea lucrărilor La etapa de construcție 	NRA	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
	patrimoniu cultural în timpul fazei de construcție și pentru a asigura luarea măsurilor adecvate în acest sens.						
ESR 10	Divulgarea informațiilor și implicarea părților interesate						
31	<p><i>Planul de implicare a părților interesate</i></p> <p><i>În conformitate cu ESR10, în cadrul procesului ESIA și al legislației moldovenești a fost elaborat un Plan de implicare a părților interesate (SEP) specific proiectului, adecvat naturii și amplitudinii acestuia, precum și riscurilor, impacturilor și stadiului de dezvoltare al proiectului. SEP include identificarea părților interesate, definește principiile și metodele de implicare, stabilește o procedură pentru mecanismul de soluționare a reclamațiilor (GRM), prezintă rolurile și responsabilitățile agenților de implementare și indicatorii de monitorizare. Deși GRM oficial este în vigoare, mecanismul a fost observat ca o procedură generală, mai degrabă decât ca unul specific proiectului. Prin urmare:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Actualizați SEP în mod regulat, incluzând orice înregistrări ale interacțiunilor cu părțile interesate. 	BERD ESR10 Cele mai bune practici Legislația națională	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> SEP actualizat 	<ul style="list-style-type: none"> Înainte de începerea lucrărilor La etapa de construcție La etapa de exploatare 	NRA	Deschis
32	<p><i>Mecanismul de soluționare a reclamațiilor (GRM)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Elaborarea procedurii al mecanismului de soluționare a reclamațiilor specific proiectului, conform prevederilor din 	BERD ESR10 Cele mai bune practici Legislația	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> Registru al angajamentelor și reclamațiilor O procedură GRM 	<ul style="list-style-type: none"> Înainte de începerea lucrărilor La etapa de construcție 	NRA	Deschis

Nr.	Acțiune	Standarde aplicabile	Clasificarea riscurilor	Obiectiv și criterii de evaluare	Termen	Responsabilitate	Stare
	<p>ESR10, și comunicarea acestora către comunitate și autoritățile locale, precum și asigurarea accesului acestora la ea.</p> <ul style="list-style-type: none"> Implementarea și comunicarea GRM-ului specific proiectului. Asigurarea acordării de prioritate și alocării de resurse pentru implementarea activităților de implicare a părților interesate și de comunicare. 	națională		<p>documentată care descrie mecanismul și termenul de soluționare.</p> <ul style="list-style-type: none"> Registru care atestă măsurile luate pentru soluționarea reclamațiilor 	<ul style="list-style-type: none"> La etapa de exploatare 		
33	<p><i>Divulgarea informațiilor</i></p> <p><i>Proiectul va implica persoanele afectate de proiect (PAP) încă din primele etape și pe parcursul tuturor activităților de relocare, inclusiv comunitățile gazdă, în conformitate cu PR10:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Divulgarea și consultarea ESIA/LARF/SEP vor fi efectuate pentru toate cele 4 loturi. Comunicarea către comunitate a canalului și a procedurii specifice proiectului privind mecanismul de soluționare a reclamațiilor (GRM). Proiectul va asigura că ESIA și documentele și planurile asociate rămân disponibile pentru consultare în domeniul public pe toată durata de viață a proiectului, inclusiv orice suplimente, adăugiri și actualizări la pachetul de divulgare ESIA. 	<p>BERD ESR10</p> <p>Cele mai bune practici</p> <p>Legislație națională</p>	Mediu	<ul style="list-style-type: none"> Înregistrări privind divulgarea și consultarea ESIA/LARF pentru toate cele 4 loturi. Înregistrări ale consultărilor și ale feedback-ului primit. Pachet de documente ESIA actualizat/ menținut 	<ul style="list-style-type: none"> Înainte de începerea lucrărilor La etapa de construcție La etapa de exploatare 	NRA	Deschis

Tabelul -12 : Planul de acțiune de mediu și social pentru proiect